

Täysistunto

Torstai 8.9.2022 klo 15.59—19.57

2.1. Suullinen kysymys hallituksen ratkaisusta energiakriisissä (Riikka Purra ps)

Suullinen kysymys SKT 126/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Matti Vanhanen: Kysymyksiin. — Ensimmäinen kysymys, edustaja Purra.

Keskustelu

16.01 Riikka Purra ps: Arvoisa herra puhemies! Varoituksistamme välittämättä hallitus on ajautunut kuin tuuliajolla käsillä olevaan energiakriisiin. Miljardeja viskellään johdannaisten vakuudeksi paniikkinappula pohjassa ja suunnitellaan monimutkaisia tukihimmeleitä. Kansalaiset vastaanottavat yhä suurempia sähkölaskuja, joita monet eivät pysty maksamaan.

Perussuomalaiset ovat varoittaneet nousevasta energiakriisistä jo viime syksynä. Olemme esittäneet sekä akuutteja että rakenteellisia korjaustoimia. EU-pöytiin on nyt vietävä Suomen viesti siitä, että EU-alueelle vaaditaan paitsi sähkön hintakatto myös se, että päästökauppa on keskeytettävä ja on rauhoitettava ilmastoutopia realiteettien tasolle esimerkiksi ottamalla voimalat käyttöön. Onko elinkeinoministeri Lintilä valmis tähän jo perjantaina Brysselissä, vai otetaanko vielä riski siitä, että talvella täällä on sähköpula, joka koskee kaikkiin kansalaisiin, teollisuuteen, yrityksiin?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.02 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra pääministeri — puhemies! [Naurua — Ben Zyskowicz: Entinen pääministeri! — Sari Sarkomaa: Hyvä pääministeri olikin!] — Entinen pääministeri. — Kyllä nyt tilanne on äärettömän vakava, aivan kuten kysyjä viittasi. Siitä, mitä huomissa kokouksessa tulee, niin meillä on hyvin laaja esityslista olemassa sinne niin komission puolelta kuin myös puheenjohtaja Tšekin puolelta. Mitä viedään päätöksiin asti, se jää nähtäväksi. Ongelma on tietyllä tavalla se, että meillä on hyvin erilaisia teknisiä puolia energiatuotannossa ja myös kompensatioita erilaisilla energiapuolilla. Itselläni on hallituksen puolelta hyvin avoin mandaatti viedä eteenpäin, jossa on mukana muun muassa hintakatto ja jossa on myös vakuuksien lieventäminen. Varmasti sellainen keskeinen, joka voisi tiputtaa hintoja, olisi maakaasun ja sähkön hinnan eriyttäminen toisistaan. [Juha Mäenpää: Turve uusiutuvaksi!]

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Purra.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

16.03 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En saanut vastausta siihen, aikooko hallitus puuttua tähän ongelmalliseen energia- ja ilmastopolitiikkaan, jolla epäilemättä on vaikutuksensa tähän kriisiin, mutta yritetään rinnakkaisella aiheella.

Fortumin ja sen tytäryhtiön Uniperin taloudelliset ongelmat ovat kooltaan Suomen ennätys — tässäkin miljardit lentelevät. Omistajaohjauspolitiikan mahalasku on tosiasia. Hallitus ei ole reagoinut ennakoitavissa oleviin ongelmiin riittävällä nopeudella ja vakaavuudella. Ongelmista ja suunnitelluista toimenpiteistä ei ole tiedotettu tarpeeksi ja ajoissa. Sähköpostittelu ja omistajaohjausministerin jättäminen lähes yksin vastapuolen neuvottelija-armeijan kanssa osoittaa täydellistä välinpitämättömyyttä.

Perussuomalaiset haluavat vastauksia Fortumiin ja sähkömarkkinoihin liittyviin kysymyksiimme ja kansalaisten huoliin. Jos emme saa niitä tänäänkään, teemme välikysymyksen. Arvoisa pääministeri, miten selitätte nämä virheet, ja mihin toimiin aiotte ryhtyä omistajaohjauspolitiikan korjaamiseksi?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä tilanne on hyvin vakava. Se on vakava koko Euroopassa. Putin käyttää tällä hetkellä energiaa kiristysruuvina ja aseena koko Eurooppaa vastaan, jotta eurooppalaisten tuki Ukrainalle horjuisi. Näin ei kuitenkaan tule käymään. [Jani Mäkelä: Ei sitä kysytty! — Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Me emme horju, vaan me tuemme Ukrainaa tässä sodassa, ja meidän pitää olla tässä tilanteessa hyvin yhtenäisiä.

Uniperin osalta ja Fortumin osalta on otettu aikoinaan, kun Uniper on ostettu, tarpeettomia riskejä, jotka ovat nyt realisoituneet. Nuo riskit ovat tuolloin olleet hyvin tiedossa, Venäjä-kytkökset ja kytkökset fossiiliseen energiaan ovat olleet tiedossa, kun nämä kaupat on tehty, ja nyt nämä riskit ovat realisoituneet. Tässä tilanteessa Fortum on käynyt neuvotteluita ja keskusteluita Saksan kanssa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Mitä te teette?] Näihin neuvotteluihin omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen on omalta osaltansa osallistunut, mutta tämä tilanne itsessään on vakava ja erittäin hankala kokonaisuudessaan. Sitä ei käy kiistäminen. Ministeri Tuppuraisella on ollut koko hallituksen tuki, ja omalta osaltani olen myös hänen työtänsä halunnut näissä neuvotteluissa tukea.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Tavio.

16.05 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Tulevana talvena — lämmityskausihan on jo alkanut — monien sähkölaskut tulevat olemaan ainakin kymmenkertaista, ja kansalaiset eivät selviä enää näistä sähkölaskuista. [Mika Niikko: Mitä teette?] Perussuomalaiset ovat jatkuvasti vaatineet, että sähkön hintoja laitettaisiin alas, ja meillä on siihen esitetty lista keinoja, joihin te ette valitettavasti ole vielä tarttuneet.

Nyt kuitenkin on hallituksen toimesta sanottu, että annetaan tukea, ja olette esittäneet tällaista verovähennystä, kotitalousvähennystyyppistä sähköhuojennusta. Se on kuitenkin aika hidas ja varsin byrokraattinen tapa lähestyä tätä asiaa. [Keskustan ryhmästä: Kaikkein nopein!] Oletteko te harkinneet tätä perussuomalaisten esitystä, että suoraan annettaisiin tukea sähkölaskuihin? Norjassa se on esimerkiksi seitsemän senttiä ylittävältä osalta tietty prosenttiosuus aina ylärajaan asti, eli on selkeä ala- ja yläraja. Miksi te ette ole valmiita tukemaan kansalaisia suoraan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.06 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Erittäin, erittäin hyvä kysymys ja sellainen, jota on käyty läpi. Suurin ero Norjan ja meidän järjestelmissä on se, että Norjassa suurin osa kotitalouksista on pörssisähkössä. Meillä on pörssisähkössä noin yhdeksän prosenttia, [Mika Niikko: Ei kauan!] joten se tekninen suorittaminen, kuinka se tulotaiin tekemään, on se ongelma. Pitää koko ajan mieltää se, että me tarvitsemme ratkaisun ihan kuukausien päästä. Me emme ehdi tekemään suuria teknisiä muutoksia, eivätkä myöskään energiayhtiöt, jolloinka tämä on tullut oikeastaan päälimmäiseksi. Toisaalta se, että verrattain kallis ratkaisu se tulee olemaan siinä vaiheessa, ja mikä se raja on.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Packalén.

16.07 Tom Packalén ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sähkön hinta on nousemassa tulevana talvena ennätyskorkealle, mikä tarkoittaa jopa tuhansien eurojen korotusta sähkölaskuihin. Pienituloisilla ei — eikä enää edes keskituloisilla — ole varaa maksaa sähkölaskujaan. Ihmisten hätä on suuri.

Energian hintaan voidaan vaikuttaa nostamalla kotimaan sähkökapasiteettia kiireellisesti. Oletteko te, hyvä hallitus, valmiita ottamaan aikaisän ylikunnianhimoisille ilmastotavoitteille ja ottamaan käyttöön kaikki energiatuotannon muodot, kuten kotimaisen turvetuotannon ja kivihiilen, jotta kansalaisten energialaskut voidaan pitää kohtuudessa?

Haluan kysyä pääministeri Marinilta yhtä kysymystä, johon ei olla saatu vielä vastausta: millä viestivälineellä te olitte yhteydessä Scholziin Uniper-neuvotteluissa? — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt pääministeri.

16.08 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ollut yhteydessä puhelimitse, viestillä, joka on valmisteltu yhteistyössä omistajaohjauksen kanssa.

Mitä tulee ilmastopolitiikkaan, niin ei, hallitus ei pakita ilmastopolitiikasta, päinvastoin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Salmisaari, Hanasaari!] Nyt me tarvitsemme entistä vahvemmin vihreää siirtymää, me tarvitsemme entistä vahvemmin investointeja uusiutuvaan energiaan. Me olemme Euroopassa energiakriisissä yhdessä, ja ainoa tie ulos venäläisestä fossiilienergiasta ovat vahvat investoinnit ja panostukset vihreisiin energiatuotantomuotoihin. Tämä myös lisää huoltovarmuutta, se lisää kotimaisuusastetta, kun me satsaamme nimenomaisesti uusiutuvaan energiaan. Se on meidän vahva suuntamme koko Euroopassa. Ja ei, tästä ei olla pakittamassa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ranne.

16.09 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Palaan hintakattoon. EU:n kielessä hintakatto ei tarkoita sitä, että kuluttajahinta laskisi. Jos esimerkiksi vesi-, ydin- ja tuulivoimalan hintakatoksi tulisi se 20 senttiä kilowattitunnilta, se ei tarkoita, että sähkön hinta pörssissä halpenisi. Se tarkoittaa, että hallitukset velkovat yhtiöiltä tuon hintakaton ylittävät tuotot pois ja sillä rahalla sitten maksettaisiin erilaisia tukia, muun muassa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

vaikka yrityksille siitä, että ne eivät käytä sähköä. Se tarkoittaisi sitä, että vientituotteita voisi jäädä valmistamatta.

Arvoisa ministeri Lintilä, Pohjoismaat ovat sähkössä kohtalonyhteydessä keskenään. Pitääkö Pohjoismaiden hallituksien maksaa kansalaisilleen ja yrityksilleen siitä, että ne eivät käyttäisi sähköä, jotta sähköä riittäisi Saksaan? Yksinkertainen kysymys: kyllä tai ei? [Keskelä: Haluatteko hintakattoa vai ettekö?]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.10 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt pitää kuitenkin muistaa myös tämä iso kuva, mikä tässä taustalla on. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Me olemme sodassa energiassa, me olemme fyysisessä sodassa Venäjän kanssa Ukrainassa, ja täältä tulee se pohjasy näitten hintojen nousuun. Tämä pitää meidän koko ajan muistaa. On ihan turha kuvitella, että joku Suomi yhtäkkiä nousisi sieltä pois. Meillä itse asiassa taitaa olla alimman viidenneksen luokassa tällä hetkellä sähkön hinta Euroopassa, ja mitenkään muuten kuin yhteisesti me emme tästä selviä. Se, jos alettaisiin laittamaan kansallisesti hintakattoja, todennäköisesti johtaisi meillä energiavaiveeseen. Meillä on aika hyvä esimerkki Espanja. Espanja laittoi hintakaton, ja tällä hetkellä Espanjasta haetaan energiaa Ranskaan, ja sen maksavat espanjalaiset veronmaksajat. Kyllä me ollaan kuitenkin yhteisessä eurooppalaisessa markkinassa, ja on vain uskottava ja luotettava siihen, että yhdessä tästä selvitään.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Grahn-Laasonen.

16.11 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Fortum—Uniper-kysymys on veronmaksajien näkökulmasta miljardeja euroja sulanutta omistusta, ja ydinkysymys, mitä talousvaliokuntakin nyt selvittää, on se, miten Suomen hallitus valvoi Suomen veronmaksajien etua poliittisen tason neuvotteluissa, kun suomalaisen Fortumin tytäryhtiö Uniper ajautui vakaviin vaikeuksiin Venäjän kaasutoimitusten katkeamisen jälkeen. Hyväksyikö Suomi liian helpolla sen, että kaasun hintaa ei voi vyöryttää saksalaisille kuluttajille force majeure -tilanteessa, jollainen sota ilmeisesti on?

Kysymys: Neuvotteliko Suomen hallitus tarpeeksi kovaa Fortumin omistajan äänellä, Fortumin hallituksen rinnalla? Käytettiinkö kaikki mahdolliset voimat ja kortit tässä neuvottelussa? Arvoisa pääministeri, kysyn teidän omaa arviotanne siitä, kun moni kysyy, olisiko teitä tarvittu vahvemmin neuvotteluihin veronmaksajien kannalta miljardiluokan kysymyksessä, kun Saksa neuvotteli korkeimmalla mahdollisella tasolla ja kovalla neuvotteluvoimalla omien etujensa puolustamiseksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Tuppurainen.

16.12 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä tarinalla on pitkät jäljet. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Ne ulottuvat useamman vuoden päähän. Uniper-kaupat tehtiin vuonna 2017, ja nyt tämän kaupan valitettavat riskit ovat realisoituneet. Taustalla on Venäjän aloittama sota Ukrainassa, taustalla on se, että maakaasun toimitukset Saksaan ovat nyt todennäköisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

lopullisesti poikki. Maakaasun hinnat ovat nousseet aivan ennalta-arvaamattoman korkealle, ja tätä laskua nyt maksetaan koko Euroopassa ja ennen kaikkea Saksassa.

Fortum sopi heinäkuussa Saksan hallituksen kanssa Uniperin vakauspaketista, ja tässä kokonaisuudessa ei tarvittu Fortumin pääomitusta Uniperille eikä Suomen veronmaksajien rahaa, ei euron euroa. Fortumin omistajat eivät tässä laittaneet rahaa, ei Suomen valtio eivätkä muutkaan sijoittajat. Saksa maksoi, Saksa kattoi näitä tappioita. Suomen hallitus osallistui näihin neuvotteluihin Fortumin enemmistöomistajan edustajana, mutta pääasiallisesti näitä neuvotteluita kävi Fortum Saksan hallituksen edustajien kanssa. Saksan hallitusta näissä neuvotteluissa edusti pääsääntöisesti virkamiestason edustus — poikkeuksena ne neuvottelut, joita allekirjoittanut kävi oman ministerikollegansa kanssa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Östman.

16.14 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri Saarikko on vaatinut suomalaisilta sähköyhtiöiltä yhteiskuntavastuuta perustellen sen sillä, että sähkön hinnan nousua ei pidä maksattaa kansalaisilla. Tässä olemme varmasti kaikki yhtä mieltä ministerin kanssa. Mutta jotkut pienemmät alueellisesti toimivat ja kuntaomisteiset sähkölaitokset ovat kantaneet yhteiskuntavastuunsa ja laskeneet hinnat ja siirtyneet pois johdannaismarkkinahintalaskennasta tuotantokustannusperusteiseen hinnoitteluun. Miksi tämä ei toteudu kaikkien suomalaisten sähköyhtiöiden kohdalla?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lintilä.

16.15 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Östman viittaa ilmeisesti kotipaikkakuntansa sähköyhtiöön, joka on tehnyt hienoa työtä. Siitä kaikki kunnia heille, mutta sähköyhtiöt ovat hyvin erilaisissa tilanteissa. Olemme vedonneet kunnallisiin energiayhtiöihin siitä, kun he ovat asettaneet sähköyhtiöille tietyn tuottovaatimuksen, että nyt olisi se hetki pikkasen vetää sitä alas, koska kuntien asukkaat ovat niitä viimekätisiä maksajia tähän tilanteeseen. Mitä tulee siihen, että sitä voitaisiin ruveta tekemään määräämällä, niin nyt pitää muistaa myös se, että normaalitilanteessa meidän sähkömarkkina on verrattain toimiva. Nyt olemme poikkeustilanteessa. Ei nyt hajoteta koko sähkömarkkinaa sen takia, että olemme tässä poikkeustilanteessa, vaan otetaan sitä yhteisvastuuta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkelä.

16.16 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus esittää vähän hämmäntävää tietoa aina näissä kysymyksissä vedoten siihen, että tässä olisi kysymys pelkästään Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan. Näinhän ei ole, vaan energiakriisi on kylläkin kehittynyt jo pidemmän ajan kuluessa. Euroopassa on rakennettu määrätietoisesti riippuvuutta Venäjän energiasta, ja nyt se riippuvuus on realisoitunut.

Suomessakin on ollut näitä putkien rakentajia erilaisissa puolueissa, sieltä on otettu rahaa, Lipponen ja kumppanit, ja nyt näiden ongelmien edessä ollaan. Siis suomalaiset maksavat nyt saksalaisten huonoista energiavalinnoista, siitä että on luovuttu ydinvoimasta ja on luovuttu kivihiiilestä ennen kuin niille on ollut mitään realistista vaihtoehtoa. On jopa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

koetettu viherpestä maakaasua, että se on ekologinen vaihtoehto näille vanhoille energianlähteille. Me maksamme tätä laskua.

Kysynkin pääministeri Marinilta: onko hallitus viimeinkin järkiintymässä ja luopumassa edes siitä, että Suomi pyrkisi hiilineutraaliustavoitteeseen 15 vuotta muuta EU:ta aiemmin? Emmekö nyt viimeinkin voisi siirtää tämän vihreän taantuman rahat suomalaisten hyödyttämiseen? [Anders Adlercreutz: Haluatteko sittenkin maakaasua, vai?]

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.17 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edustaja Mäkelän kanssa samaa mieltä siitä, että on ollut suuri virhe rakentaa tällainen energia-kytkös ja ruuvi Venäjän kanssa. Venäjä käyttää tässä tilanteessa häikäilemättömästi energiaa hyväksensä horjuttaakseen eurooppalaisten yhtenäisyyttä Ukrainan sodan tukemisessa. Tämä ei tule onnistumaan. Meidän pitää yhdessä pitää siitä huolta. Mutta on totta, että on ollut virhe rakentaa tällaista riippuvaissuhdetta Venäjään, ja nyt me kaikki joudumme siitä maksamaan.

Siitä sen sijaan olen eri mieltä, ovatko nämä valitut suuntaviivat oikeat vai eivät. Meidän mielestämme — hallituksen mielestä — on täysin välttämätöntä tehdä vihreää siirtymää, investoida uusiutuvaan energiaan, päästä irti tästä riippuvuudesta, joka meillä on tällä hetkellä venäläisestä energiasta. Eli ei, en ole samaa mieltä siitä, että tämän suhteen olisi tehty virhettä. Ainoa virhe tässä voisi olla kenties se, että tämä siirtymä on ollut aivan liian hidas. Se olisi pitänyt tehdä kymmeniä vuosia sitten.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Harkimo.

16.18 Harry Harkimo liik (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tulevaisuuden kysymys kuuluu: meinaako Suomen valtio Fortumin ja Uniperin kautta olla Venäjän kaasun välittäjä? Pikkuhiljaa pitää tehdä päätös siitä, meinaammeko eriytyä Uniperista. Kaikki analyytikot, joiden kanssa olen puhunut, sijoittajat ja varmasti myös osakkeenomistajat ihmettelevät, miksi ei minkäänäköistä kantaa oteta siihen, jatkaako Fortum Uniperin kanssa vai ei. Se on niin iso asia, että siihen hallituksen pitää ottaa kantaa, Fortumin hallituksen ja Suomen hallituksen. Se on ihan varma. Jos me irtaannutaan Fortumista, niin alaskirjaukset Venäjän omistuksesta ja ne tappiot, jotka varmasti ovat kymmenen miljardia viimeisellä neljänneksellä, joka nyt on menossa, tekevät sen, että oma pääoma menee pakkasen puolelle, ja silloin Suomen valtion on laitettava lisää rahaa, koska silloin on tehtävä osakeanti, ja se on vähintään kaksi—neljä miljardia. Tähän hallituksen on pikkuhiljaa otettava kantaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Tuppurainen.

16.19 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo ennen Venäjän sodan aloittamista omistajaohjauksessa ovat olleet tiedossa Fortumin Uniper-omistuksen riskit. Ne ovat liittyneet ennen kaikkea liiketoimintaan Venäjällä, ne ovat liittyneet liiketoimintaan kivihiilessä Keski-Euroopassa, ja ne ovat liittyneet tähän ennennäkemättömän laajaan kaasukauppaan, kaasutradingiin, jonka mittaluokka on ollut laajimmillaan 80 miljardia euroa. Nämä riskit olivat tiedossa, ja niiden hillitsemiseksi oli yhtiössä aloitettu jo toimia, mutta sota vei siltä hallitulta, hillityltä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

prosessilta pohjan pois, ja nyt me olemme tässä tilanteessa, jossa Saksan hallituksen kanssa Fortum on Uniperin vakautuspaketista sopinut.

Kukaan meistä ei tiedä, miten tämä tilanne tästä nyt eteenpäin kehittyy, mutta sen me tiedämme, mitä me tahdomme. Me haluamme irti Venäjän fossiilisista energiatoimituksista, mutta me haluamme, että meillä on omistaja-arvo Fortumissa, että sen ydinliiketoiminta, joka on kannattavaa, säilyy ja me pystymme turvaamaan suomalaisten sähköntuotannon. Myös Uniperin pohjoismaiset liiketoiminnot ovat Suomelle omistajan näkökulmasta kiinnostavia.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Niikko.

16.20 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen tulisi kantaa vastuuta nyt niistä ihmisistä, jotka eivät pysty maksamaan sähkölaskua. Se palaute, mitä me kaikki kansanedustajat saadaan kansalaisilta, on aika karmeaa luettavaa. Siellä eläkeläiset, jotka esimerkiksi asuvat rintamamiestalossa leskenä ja saavat 1 000 euroa kuussa rahaa, kysyvät, miten he maksavat 500—1 000 euron sähkölaskun. Miten, pääministeri, ne maksetaan? He sanovat, että ei lapsilisä heitä enää hyödytä. Ei se auta mitään, eikä se kyllä auta niitäkään ihmisiä, jotka lapsilisää saavat. [Ben Zyskowiec: Mutta jos se auttaa kehua?]

Oleellinen kysymys on nytten siinä, arvoisa hallitus, että kun te sanotte, että vain kymmenen prosenttia on pörssisähköasiakkaita, niin ministeri Lintilä, tämä on vanhaa tietoa — teidän pitäisi tietää, että ne ovat viime vuoden lukuja. Tällä hetkellä energiayhtiöt kilvan irtisanovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja kaikki määräaikaiset sopimukset menevät käytännössä siihen, että pitää mennä pörssisähköasiakkaaksi, koska toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ei saa.

Mitä te sanotte niille, jotka eivät pysty maksamaan laskua? Miksi ette anna suoraa taloudellista tukea siten, että laskette energian hintaa antamalla suoraa tukea? Kymmenen prosentin arvonlisäveron alennus ei vielä riitä mihinkään, [Puhemies: Aika!] vaan nyt tarvitaan ihan käytännön toimia.

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.22 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä hallitus kantaa huolta ja murhetta näiden ihmisten tilanteesta, joka on todella hankala. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se ei riitä!] Sen vuoksi budjettiriihessä me esitimme eri toimia tämän tilanteen helpottamiseksi, ensinnäkin arvonlisäveron laskemisen kymmeneen prosenttiin sähkön osalta. Sen lisäksi me valmistelemme verotuksen välinettä niin, että voitaisiin tehdä vähennyksiä verotuksen kautta, ja heille, jotka eivät tätä pysty hyödyntämään, tulisi tällainen tukimuoto tähän tilanteeseen. Mutta meidän välineemme ovat myös rajallisia. Ministeri Lintilä tässä aikaisemmin kommentoi, että sen kaltaisen välineen luominen kuin mitä perussuomalaiset ovat esittäneet, veisi kenties hyvin pitkän aikaa.

Siitä me olemme kyllä täysin samaa mieltä, että monien ihmisten tilanne on kohtuuton. Itsekin ajattelen vaikkapa sellaista henkilöä, joka asuu sähkölämmitteisessä omakotitalossa ja jonka sähkösopimus on kenties juuri päättynyt tai päättymässä. Nämä kustannukset voivat olla todella kovia. Voin vakuuttaa, että hallitus suhtautuu tähän tilanteeseen äärimmäisen vakavasti ja pyrkii ihmisiä tässä tilanteessa auttamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.